

Repertoriumnummer 2024/
Kamer VZ
Datum van uitspraak 7 juni 2024
Rolnummer A.R. 24/849/B
IB.7

Verzoekschrift neergelegd na
31 januari 2019

Uitgifte

Uitgereikt aan	Uitgereikt aan	Uitgereikt aan
op €	op €	op €

Rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen, Afdeling Gent

BEVELSCHRIFT AFDELINGSVOORZITTER

In de zaak met A.R. 24/849/B:

Met als verzoekster:

De **UNIVERSITEIT GENT**, openbare instelling met rechtspersoonlijkheid ingevolge het Bijzonder Decreet van 26 juni 1991 betreffende de Universiteit Gent, met zetel gevestigd te 9000 GENT, Sint-Pietersnieuwstraat 25 met als ondernemingsnummer 0248.015.142

- hierna “verzoekster” genoemd -

Met als raadslieden: **Mr. Luk DE SCHRIJVER en Mr. Charline KINT**, advocaten, kantoor De Schrijver & Partners, met kantoor gevestigd te 9090 MELLE, Brusselsesteenweg 326.

Gelet op de delegatiebeschikking van 30 april 2024 waarin de afdelingsvoorzitter van Gent door de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen wordt aangeduid om dit eenzijdig verzoekschrift te beoordelen.

De voorzitter heeft het eenzijdig verzoekschrift van verzoekster dd. 7 juni 2024 gelezen en heeft ook de bewijsstukken ingezien.

I. DE VORDERING VAN VERZOEKSTER

Verzoekster vraagt aan de voorzitter om:

(1) Te bevelen dat alle personen die zich in het Universiteitsforum (hierna “Ufo” genoemd) van verzoekster gelegen te 9000 Gent, Sint-Pietersnieuwstraat nr. 33, bevinden om er deel te nemen aan de acties van dit gebouw dienen te ontruimen met al hun bezittingen en materialen, binnen het uur na de betekening door de instrumenterende gerechtsdeurwaarder van het tussen te komen bevelschrift of, indien geen betekening aan persoon kan gebeuren, binnen het uur na de aanplakking door de gerechtsdeurwaarder van een voor eensluidend verklaarde kopie van het bevelschrift op een zichtbare plaats in de Foyer van het Ufo, van welke aanplakking proces-verbaal zal worden opgesteld door de gerechtsdeurwaarder.

(2) Verzoekster te machtigen om bij gebrek aan vrijwillige ontruiming binnen het uur na de betekening of aanplakking van het tussen te komen bevelschrift, over te gaan tot gedwongen verwijdering van alle hierboven bedoelde personen en goederen en materialen die in het gezegde Ufo worden aangetroffen in strijd met het gegeven bevel, en dit desnoods met tussenkomst van de openbare macht die kan worden opgevorderd door de instrumenterende gerechtsdeurwaarder.

(3) Verbod op te leggen aan alle hierboven sub (2) bedoelde personen zich na deze ontruiming (opnieuw) toegang te verschaffen tot het Ufo of enig ander gebouw eigendom van verzoekster om dit terug te bezetten of om er welkdanige rust verstorende actie te voeren en dit op straffe van de verbeurte van een dwangsom van 250,00 EUR per persoon en per inbreuk op dit verbod.

(4) Het tussen te komen bevelschrift uitvoerbaar te verklaren op de minuut welke zal worden afgeleverd aan de raadsman van verzoekster of aan de door hem aangewezen gerechtsdeurwaarder van het gerechtsdeurwaarderskantoor GDW Gent, met kantoor te 9051 Gent, Kortrijksesteenweg 1038.

(5) Met toepassing van art. 47 Ger. W. aan de instrumenterende gerechtsdeurwaarder toelating te verlenen om de betekeningen en vaststellingen gevraagd in dit verzoekschrift en alle handelingen van hun ambt welke noodzakelijk zijn voor de uitvoering van het tussen te komen bevel, te stellen op ieder uur van de dag zonder beperking en zo nodig ook op zaterdag, zondag en wettelijke feestdagen.

II. BEOORDELING

II. 1. Algemeen

Overeenkomstig artikel 584 van het Gerechtelijk Wetboek doet de voorzitter in de gevallen die hij spoedeisend acht, bij voorraad uitspraak in alle zaken behalve die welke de wet aan de rechterlijke macht onttrekt.

De zaak wordt voor de voorzitter aanhangig gemaakt in kortgeding (tegensprekelijke procedure) of in geval van volstreekte noodzakelijkheid bij eenzijdig verzoekschrift (eenzijdige procedure).

Verzoekster heeft deze procedure opgestart met een eenzijdig verzoekschrift.

Deze procedure is dus eenzijdig en verloopt derhalve zonder tegenspraak.

Er dient te worden benadrukt dat het beginsel van het recht van verdediging impliceert dat er zeer terughoudend en uiterst voorzichtig dient te worden omgesprongen met deze louter eenzijdige rechtspleging.

De voorzitter heeft immers (in het kader van een procedure op eenzijdig verzoekschrift) geen kennis van de argumentatie en de stukken van andere partijen dan verzoekster.

Deze plicht tot terughoudendheid is ook in de wet verankerd aangezien de vordering van verzoekster slechts kan toegekend worden in geval van "*volstreekte noodzakelijkheid*" (artikel 584, vierde lid van het Gerechtelijk Wetboek).

II. 2. De principes

De vordering van verzoekster kadert in een protestactie van studenten van de Gentse universiteit waarbij de Foyer van het Ufo (een gebouw eigendom van verzoekster) sinds 6 mei 2024 wordt bezet door de studenten.

De voorzitter wijst er op dat het recht op protest en het recht op demonstreren fundamentele grondrechten zijn die gelden voor elke burger.

Deze rechten vloeien voort uit het recht op vrijheid van meningsuiting en het recht op vereniging.

De mogelijkheid om te protesteren en demonstreren is een belangrijk onderdeel van een vrije samenleving en van een rechtsstaat.

Door gebruik te maken van deze rechten kan elke burger kritiek, ideeën en meningen laten horen, zich verenigen, zijn of haar stem laten horen, participeren aan het publieke debat, invloed proberen uit te oefenen op ontwikkelingen in de maatschappij en aandacht vragen voor bepaalde thema's.

Behoudens de hierna bepaalde grenzen bepalen demonstranten in beginsel zelf waar, hoe en op welk tijdstip zij willen protesteren.

Een gezonde democratie laat protest (al dan niet tegen de overheid), debat en de botsing van uiteenlopende visies/meningen toe.

Maar uiteraard zijn er ook beperkingen aan het recht om te protesteren en/of te demonstreren.

De overheid kan tussenkomen en dit recht inperken, maar enkel wanneer dit volstrekt noodzakelijk is, bijvoorbeeld voor de openbare veiligheid, de bescherming van de gezondheid, de bescherming van grondrechten van derden (zoals het recht op arbeid of het recht op onderwijs) of ter voorkoming van strafbare feiten (het principe van volstreekte noodzakelijkheid).

Er is slechts voldaan aan de vereiste van volstreekte noodzakelijkheid wanneer alle andere (minder ingrijpende) maatregelen uitgeput zijn (het principe van subsidiariteit) en wanneer er een proportionele verhouding bestaat tussen het doel en het ingezette middel (principe van proportionaliteit).

Daarbij moeten steeds de verschillende belangen en grondrechten van de betrokkenen afgewogen worden tegenover elkaar.

Dit is vaak een delicate evenwichtsoefening.

Er dient te worden benadrukt dat de vrijheid om te demonstreren en te protesteren enkel geldt voor vreedzame acties waarbij geen geweld wordt gebruikt tegen personen of goederen en waarbij niet wordt aangezet tot haat, discriminatie of geweld.

Uiteraard dient dit steeds in concreto beoordeeld te worden in het licht van de individuele en actuele omstandigheden van elke afzonderlijke zaak.

De bewijslast voor de volstreekte noodzakelijkheid om het protest- en demonstratierecht in te perken ligt uiteraard bij verzoekster.

Het is bijgevolg aan verzoekster om aan te tonen dat de tussenkomst van de overheid in deze zaak (door middel van de toekenning van haar vordering) in de actuele omstandigheden volstrekt noodzakelijk is in de zin van artikel 584, vierde lid van het Gerechtelijk Wetboek.

II. 3. Concrete beoordeling van de principes in deze zaak

In het licht van bovenstaande principes wordt onder meer het volgende overwogen:

- het studentenprotest vindt plaats in een uitermate gevoelige internationale context (de oorlog tussen Hamas en Israël); de studenten van de Gentse universiteit geven door hun protest een stem aan hun onvrede over de houding van Israël en over het lot van de Palestijnen; op heden zou het protest van de studenten ook ingegeven zijn door de klimaatproblematiek;
- de universiteit is bij uitstek een plaats waar protest en een botsing van ideeën mogelijk moeten zijn; de plaats van bezetting is overigens het Universiteitsforum (Ufo); een “forum” is nota bene historisch de plek waar maatschappelijk debat bij uitstek thuishoort;
- de voorzitter heeft zich niet uit te laten over de inhoud van het protest van de studenten, behalve wanneer zou opgeroepen worden tot haat, geweld en discriminatie, wanneer kennelijk misbruik zou worden gemaakt van het recht op protest of wanneer de inhoud of de motieven van het protest manifest onredelijk zouden zijn (wat in deze zaak naar oordeel van de voorzitter op vandaag niet het geval is);
- er lopen al enkele weken onderhandelingen tussen de universiteit en de studenten; de rechterlijke macht dient zich terughoudend op te stellen bij de beoordeling van een verzoek van de universiteit waarbij eigenlijk beoogd wordt dat het studentenprotest via gerechtelijke weg (bovendien via een eenzijdige rechtspleging – dus zonder enige tegenspraak van de studenten of zonder dat de voorzitter kennis heeft van hun argumenten) wordt doorbroken;
- de studenten hebben het recht om vreedzaam te protesteren en om bepaalde maatschappelijke thema's onder de aandacht te brengen van de universiteit of (ruimer) van de samenleving; de geschiedenis leert overigens dat studentenprotest aan de universiteit over bepaalde maatschappelijke thema's niet uitzonderlijk is;
- er is op heden geen sprake van repetitief en/of escalerend geweld tegen personen of goederen; met uitzondering van enkele geïsoleerde feiten die plaatsvonden op 24 mei 2024 maakt verzoekster niet aannemelijk dat het protest van de studenten niet vreedzaam zou verlopen of dat er op heden een reële dreiging bestaat dat dit vreedzaam protest zou escaleren tot gewelddadig protest;

- verder dient er op gewezen te worden dat het geweld van één of slechts enkele personen niet noodzakelijk mag toegerekend worden aan een hele groep demonstranten; een protest of demonstratie kan niet worden gezien als gewelddadig wanneer enkelingen (die vaak geen enkele link hebben met de eigenlijke demonstranten) zich uitzonderlijk schuldig maken aan geïsoleerde feiten die niets te maken hebben met een op zich vreedzaam protest;
- het Ufo is een publiek gebouw van de universiteit met vrije toegang; het is dus geen privaat gebouw dat vanzelfsprekend een andere graad van bescherming behoeft;
- er kan worden aangenomen dat de protestactie hinderlijk is voor verzoekster en bepaalde activiteiten in het Ufo sterk belemmert; er wordt evenwel niet aangetoond dat de vrije toegang tot dit publieke gebouw op heden afgesloten is door de protesterende studenten of dat er sprake is van ernstige of onherstelbare schade aan het gebouw; in dit verband wordt benadrukt dat vreedzaam protest vaak gepaard gaat met hinder aan personen of gebouwen;
- tot op heden beperkt de protestactie van de studenten zich tot de Foyer van het Ufo; er is geen sprake van een protestactie waarbij andere of alle gebouwen van verzoekster worden bezet;
- evenmin wordt aangetoond dat het recht op arbeid van het personeel van de universiteit of het recht op onderwijs van de niet-protesterende studenten in het gedrang komt door de protestactie; de examenperiode loopt op dit moment volop (sinds 27 mei 2024) en verzoekster heeft alternatieve locaties gevonden; uiteraard is dit hinderlijk voor verzoekster maar zij toont niet aan dat zij de examens niet kan organiseren door het studentenprotest in de Foyer van het Ufo; een blokkering van de examens of van de werking van de universiteit doet zich op heden niet voor;
- verder toont verzoekster op basis van de voorgelegde stukken niet aan dat het studentenprotest op vandaag de veiligheid van personeel, studenten of bezoekers ernstig in het gedrang brengt.

Het studentenprotest startte op 6 mei 2024.

Al die tijd werd het protest (de bezetting van de Foyer van het Ufo) gedoogd door verzoekster.

Enkele weken later duurt dit protest (en dus deze bezetting) nog steeds voort.

In essentie is er sprake van een vreedzaam studentenprotest (de geïsoleerde feiten van 24 mei 2024 uitgezonderd) in een bepaald deel van een universiteitsgebouw dat ondertussen al een maand wordt gedoogd.

Verzoekster maakt op heden en in de hierboven omschreven omstandigheden niet aannemelijk dat een gedwongen ontruiming van het universiteitsgebouw, desnoods met behulp van de openbare macht (en dus met een mogelijke tussenkomst van politiediensten), op vandaag bij hoogdringendheid moet worden bevolen.

De voorzitter oordeelt dan ook dat er op heden en in de huidige omstandigheden geen sprake is van een volstrekte noodzakelijkheid in de zin van artikel 584, vierde lid van het Gerechtelijk Wetboek.

De vordering van verzoekster wordt daarom afgewezen als ongegrond.

Deze beoordeling is ingegeven door de individuele en actuele omstandigheden van deze zaak en door een afweging van grondrechten.

Op vandaag wordt geoordeeld dat de door verzoekster ingeroepen rechtsgronden (waaronder haar eigendomsrecht) niet opwegen tegen het recht op protest van de studenten.

Het is echter vanzelfsprekend dat de bezetting van de Foyer van het Ufo (die op heden één maand aansleept) niet eindeloos kan duren en dat wijzigende omstandigheden kunnen leiden tot een andere afweging van de contrasterende grondrechten van de betrokken partijen.

Mogelijke wijzigende omstandigheden die tot een andere beslissing zouden kunnen leiden zullen in voorkomend geval dienen te worden afgewogen en beoordeeld op grond van de principes die in deze beschikking werden uiteengezet.

BESLISSING VAN DE VOORZITTER

De bepalingen van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken werden nageleefd.

De vordering van verzoekster wordt ontvankelijk verklaard, doch afgewezen als ongegrond.

Verzoekster wordt veroordeeld tot betaling van de kosten die worden begroot op 165,00 EUR rolrecht en op 24,00 EUR vergoeding bij toepassing van artikel 4 § 2 en 5 §§ 1 en 2 van de wet van 19 maart 2017 tot oprichting van een Begrotingsfonds voor de juridische tweedelijnsbijstand.

Deze beschikking werd uitgesproken in raadkamer op 7 juni 2024 om 14u30 te Gent door de afdelingsvoorzitter, de heer Hans De Waele, in bijzijn van griffier-hoofd van dienst Melanie Taghon.

Melanie Taghon

Hans De Waele